

Արարատյան բակալավրիատի քննական կենտրոն
ԱԲ ավագ դպրոցի ընդունելության քննություններ

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ

Քննաշրջան՝ 2018 թ., ապրիլ
Տևողություն՝ 1 ժամ 30 րոպե

«Այբ» ավագ դպրոց

ԳՃԱԿՈՐ

ՈՒՇԱԴԻՐ ԿԱՐԴԱԼ ԱՅՍ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑԸ

Բոլոր պատասխանները գրել այս քննաթերթիկի մեջ՝ համապատասխան տեղերում:

Գրել մուգ կապույտ կամ սև գրիչով:

Պետք է պատասխանել **բոլոր** հարցերին:

Էլեկտրոնային հաշվիչ չի կարելի գործածել:

Քննության վերջում բոլոր թղթերը հավաքել և հանձնել մեկ տրցակով:

Քննաթերթիկը բաղկացած է երկու մասից՝

Ա - Ընտրովի պատասխանով հարցեր

Բ - Խնդիրներ և վարժություններ:

Յուրաքանչյուր հարցի հնարավոր առավելագույն միավորը նշված է հարցի վերջում՝ աջ կողմում, փակագծի մեջ:

Հարցերի միավորների ընդհանուր քանակը **64** է:

Այս փաստաթուղթը բաղկացած է **14** տպագիր էջից:

Մաս Ա – Ընտրովի պատասխանով հարցեր

(Պատասխանները լրացնել ստորև ներկայացված Պատասխանների աղյուսակում)

Ցուցումներ

Յուրաքանչյուր պատասխան նշել **մեկ** խաչաձև նշանով:

Օրինակ՝

Եթե 1-ին հարցի համար

B-ն ճիշտ պատասխանն է, ապա պատասխանների աղյուսակում նշել դա հետևյալ կերպ.

	A	B	C	D
1		X		

Համոզվել, որ պատասխանը նշված է համապատասխան հարցի դիմաց:

Ձևել այն պատասխանները, որոնք անհրաժեշտ է փոխել:

Պատասխանների աղյուսակ

	A	B	C	D
1		X		
2		X		
3	X			
4			X	

1. Գտնել $[1,19)$ միջակայքին պատկանող պարզ թվերի քանակը: (2)
- A 6   B 7   C 8   D 9
2. 3 հավը 3 օրում ածում է 3 ձու: 12 հավը 12 օրում քանի՞ ձու կածի: (2)
- A 12   B 48   C 36   D 3
3. Եռանկյան երկու կողմերն են 9սմ և 24սմ, իսկ դրանց կազմած անկյունը հավասար է 60° : Գտնել երրորդ կողմը: (2)
- A 21   B 29   C 22   D 30
4. Ապրանքի գինը նախ բարձրացավ 60% -ով, ապա իջավ $p\%$ -ով: Արդյունքում ապրանքի գինը սկզբնականի նկատմամբ իջավ 4% -ով: Գտնել p -ն: (2)
- A 66   B 60   C 40   D 39

Մաս Բ – Խնդիրներ և վարժություններ

(Պատասխանները գրել յուրաքանչյուր հարցից հետո տրված հատվածում)

5. Հաշվել արտահայտության արժեքը.

$$\frac{7}{2\sqrt{2}-1} - \frac{7}{2\sqrt{2}+1} \quad (4)$$

Լուծում

1-ին եղանակ

Արտահայտությունը բերենք ընդհանուր հայտարարի.

$$\frac{7}{2\sqrt{2}-1} - \frac{7}{2\sqrt{2}+1} = \frac{7(2\sqrt{2}+1) - 7(2\sqrt{2}-1)}{(2\sqrt{2}-1)(2\sqrt{2}+1)} = \frac{14\sqrt{2}+7 - 14\sqrt{2}+7}{8-1} = \frac{14}{7} = 2$$

2-րդ եղանակ

Ազատվենք յուրաքանչյուր հայտարարի իռացիոնալությունից.

$$\frac{7}{2\sqrt{2}-1} - \frac{7}{2\sqrt{2}+1} = \frac{7(2\sqrt{2}+1)}{(2\sqrt{2}-1)(2\sqrt{2}+1)} - \frac{7(2\sqrt{2}-1)}{(2\sqrt{2}+1)(2\sqrt{2}-1)} = \frac{7(2\sqrt{2}+1)}{7} - \frac{7(2\sqrt{2}-1)}{7} = 2\sqrt{2}+1 - 2\sqrt{2}+1 = 2$$

Պատասխան՝ 2

6. Պարզեցնել արտահայտությունը.

(4)

$$\frac{2x+2y}{y} \cdot \left(\frac{xy}{x^2-y^2} - \frac{y-x}{2x+2y} \right) - \frac{x^2}{xy-y^2}$$

Լուծում

Նախ պարզեցնենք փակագծերում եղած արտահայտությունը.

$$\frac{xy}{(x-y)(x+y)} - \frac{y-x}{2(x+y)} = \frac{2xy+x^2-2xy+y^2}{2(x-y)(x+y)} = \frac{x^2+y^2}{2(x-y)(x+y)}$$

Այնուհետև կատարենք բազմապատկում.

$$\frac{2x+2y}{y} \cdot \frac{x^2+y^2}{2(x-y)(x+y)} = \frac{x^2+y^2}{y(x-y)}$$

Եվ վերջին հանում գործողությունը.

$$\frac{x^2+y^2}{y(x-y)} - \frac{x^2}{y(x-y)} = \frac{y^2}{y(x-y)} = \frac{y}{x-y}$$

Պատասխան՝ $\frac{y}{x-y}$

7. Լուծել անհավասարումը.

$$|2(x+4) - 5x + 18| < 14 \quad (4)$$

Լուծում

Նախ պարզեցնենք մոդուլի ներսում գրված արտահայտությունը.

$$|-3x + 26| < 14$$

Մոդուլով անհավասարումը կարելի է փոխարինել գծային անհավասարումների հետևյալ համակարգով.

$$\begin{cases} -3x + 26 < 14 \\ -3x + 26 > -14 \end{cases}, \text{ կամ որ նույնն է } \begin{cases} -3x < -12 \\ -3x > -40 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x > 4 \\ x < 40/3 \end{cases} \Rightarrow x \in (4, 40/3)$$

Պատասխան՝ $x \in (4, 40/3)$

8. Լուծել հավասարումների համակարգը.

(4)

$$\begin{cases} x + y = 12 \\ 2xy = 9x - 9y \end{cases}$$

Լուծում

Առաջին հավասարումից x -ն արտահայտենք y -ով և տեղադրենք երկրորդ հավասարման մեջ

$$\begin{cases} x + y = 12 \\ 2xy = 9x - 9y \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 12 - y \\ 2(12 - y)y = 9(12 - y) - 9y \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = 12 - y \\ 24y - 2y^2 = 108 - 18y \end{cases}$$

$$2y^2 - 42y + 108 = 0$$

$$y^2 - 21y + 54 = 0$$

Լուծելով այս քառակուսի հավասարումը՝ կստանանք, որ $y = 18$ կամ $y = 3$, որտեղից կստանանք, որ

$$\begin{cases} y = 18 \\ x = -6 \end{cases} \quad \begin{cases} y = 3 \\ x = 9 \end{cases}$$

Պատասխան՝ $(-6, 18), (9, 3)$

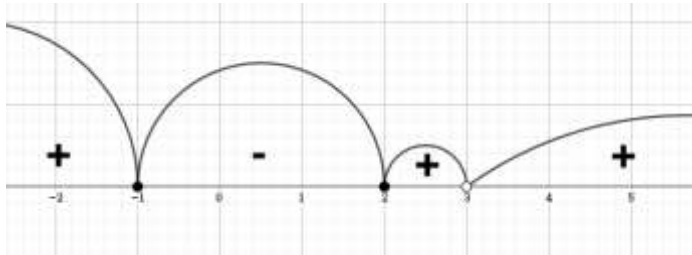
9. Լուծել անհավասարումը.

(4)

$$\frac{(x+1)(x-2)}{(x-3)^2} \geq 0$$

Լուծում

Թվային առանցքի վրա նշենք անհավարման ձախ մասի նշանապահական միջակայքերը.

Այսպիսով՝

Պատասխան՝ $x \in (-\infty, 1] \cup [2, 3) \cup (3, +\infty)$

10. Գտնել ֆունկցիայի որոշման տիրույթը.

(4)

$$y = \frac{4x}{\sqrt{x^2 - 6x + 9}}$$

Լուծում

Քանի որ արմատատակ արտահայտությունը չի կարող լինել բացասական, և, հայտարարում գտնվելով՝ չի կարող լինել նաև 0, ապա ֆունկցիայի որոշման տիրույթի կետերը բավարարում են հետևյալ անհավասարմանը:

$$\begin{aligned} x^2 - 6x + 9 > 0, & \text{ նկատենք, որ անհավասարման ձախ մասը երկանդամի քառակուսի է} \\ (x-3)^2 > 0 \\ x & \neq 3 \end{aligned}$$

Պատասխան՝ $x \in (-\infty, 3) \cup (3, \infty)$

11. Տրված է $x^2 + kx - 60 = 0$ հավասարումը, որտեղ k -ն պարամետր է: Հայտնի է, որ (4) արմատներից մեկը 12 է: Գտնել k -ն և հավասարման մյուս արմատը:

Լուծում

1-ին եղանակ

Համաձայն Վիետի թեորեմի՝ $\begin{cases} x_1 x_2 = -60 \\ x_1 + x_2 = -k \end{cases}$, տեղադրելով արմատներից մեկի արժեքը,

կստանանք, որ

$$x_2 = -60 : 12 = -5, \quad k = -(12 - 5) = -7$$

2-րդ եղանակ

Տեղադրենք $x_1 = 12$ արմատը հավասարման մեջ և լուծենք k -ից կախված հավասարումը.

$$12^2 + 12k - 60 = 0$$

$$12k = -84$$

$$k = -7$$

Տեղադրենք սկզբնական հավասարման մեջ $x^2 - 7x - 60 = 0$: Լուծելով ստացված հասարակումը՝ կստանանք նաև մյուս արմատը՝ $x_2 = -5$:

12. Ունենալով 10լ 30%-անոց անտիֆրիզի լուծույթ՝ քանի՞ լիտր մաքուր անտիֆրիզ պետք է ավելացնել, որպեսզի ստացվի 65%-անոց անտիֆրիզի լուծույթ:

Լուծում

Ենթադրենք պետք է ավելացնել x լիտր մաքուր անտիֆրիզ, այդ դեպքում վերջնական լուծույթի քանակությունը կլինի $x+10$ լիտր:

Համաձայն մեր նշանակումների՝

$$\frac{10 \cdot 30}{100} + x = \frac{(x+10) \cdot 65}{100}, \text{ քանի որ սկզբնական լուծույթում մաքուր նյութի քանակությանն}$$

ավելացնելով x լ մաքուր նյութ, կստանանք վերջնական լուծույթում անտիֆրիզի քանակությունը:

Լուծենք հավասարումը.

$$3 + x = 0.65x + 6.5$$

$$0.35x = 3.5$$

$$x = 10$$

(4)

Պատասխան՝ 10 լիտր

13. Ուղևորը մի գնացքով գնաց 240 կմ և վերադարձավ մեկ այլ գնացքով, որն անցնում էր ժամում 5 կմ-ով ավելի: Որոշե՞ք առաջին գնացքի արագությունը, եթե հայտնի է, որ հետադարձ ճանապարհին նա ծախսել է 40 րոպե պակաս ժամանակ:

Լուծում

	արագություն	հեռավորություն	ժամանակ
1-ին գնացք	x կմ/ժ	240 կմ	$\frac{240}{x}$ ժամ
2-րդ գնացք	$x+5$ կմ/ժ	240 կմ	$\frac{240}{x+5}$ ժամ

Քանի որ հետադարձ ճանապարհին նա ծախսել է 40 րոպե կամ $\frac{40}{60}$ ժամ պակաս

ժամանակ, ապա կունենանք հետևյալ հավասարումը.

$$\frac{240}{x} - \frac{240}{x+5} = \frac{40}{60}$$

$$\frac{6x + 30 - 6x}{x(x+5)} = \frac{1}{60},$$

$$x(x+5) = 1800$$

$$x = 40 \text{ կմ/ժ}$$

Պատասխան՝ 40 կմ/ժ

14. Համատեղ աշխատելով երկու բանվոր առաջադրանքը կարող են կատարել 12 օրում: Երկրորդ բանվորի արտադրողականությունը երկու անգամ ցածր է առաջինի արտադրողականությունից: Քանի՞ օր է անհրաժեշտ երկրորդ բանվորին՝ առաջադրանքը միայնակ ավարտելու համար, եթե առաջին բանվորն արդեն աշխատել էր 9 օր:

(6)

Լուծում

	1 օրում կատարված աշխատանքի մաս
1-ին բանվոր	$2x$ մաս
2-րդ բանվոր	x մաս
Միասին	$3x$ մաս

Միասին 1 օրում կատարում են աշխատանքի $\frac{1}{12}$ մասը

$$3x = \frac{1}{12}$$

$$x = \frac{1}{36}, \quad 2x = \frac{1}{18}$$

1-ին բանվորը 9 օրում կկատարի աշխատանքի $9 \cdot \frac{1}{18} = 0.5$ մասը, կմնա 0.5 մասը, որը 2-րդ բանվորը կավարտի $36 \cdot 0.5 = 18$ օրում:

Նշում: Եթե նշանակենք x -ով 1-ին բանվորի՝ ամբողջ աշխատանքը կատարելու ժամանակը, ապա երկրորդի ծախսած օրերի քանակը կլինի $2x$: Հավասարումը կունենա հետյալ տեսքը.

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{2x} = \frac{1}{12}$$

Այս հավասարումը լուծելով կստանանք՝ $x = 18$: Մնացած քայլերը կմնան նույնը:

Պատասխան՝ 18 օր

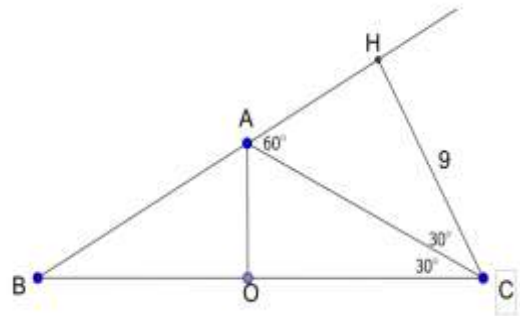
15. Հավասարասրուն եռանկյան անկյուններից մեկը 120° է, սրունքին տարված (6) բարձրությունը՝ 9սմ: Գտնել եռանկյան հիմքին տարված բարձրությունը:

Լուծում

$$\angle HAC = 60^\circ, \text{ իսկ } \angle HCA = 30^\circ$$

Եռանկյուն AHC -ից $\sin 60^\circ$

$$\frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{9}{AC} \quad AC = \frac{18}{\sqrt{3}} (= 6\sqrt{3})$$

Եռանկյուն AOC -ից որոշենք $\sin 30^\circ$

$$\frac{1}{2} = \frac{AO}{AC}$$

$$AO = 3\sqrt{3}$$

Պատասխան՝ $AO = 3\sqrt{3}$

16. A ուղիղ անկյունով $ABCD$ սեղանին ներգծած է շրջանագիծ, որը սեղանի CD սրունքը շոշափում է E կետում և այդ կետում այն տրոհում է $CE = 3$ և $ED = 12$ երկարությամբ հատվածների:

(ա) Գտնել շրջանագծի շառավղի երկարությունը:

(4)

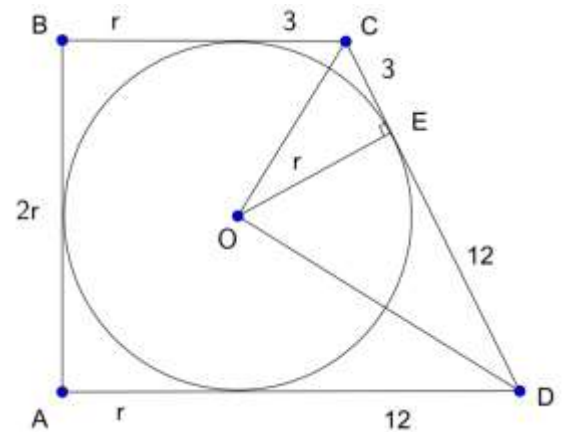
Լուծում

1-ին եղանակ

Նկատենք, որ եռանկյուն COD ուղղանկյուն եռանկյուն է CO ուղղանկյուն եռանկյան ներքևաձիգին իջեցված Բարձրության հատկության`

$$r^2 = 3 \cdot 12 = 36$$

$$r = 6$$

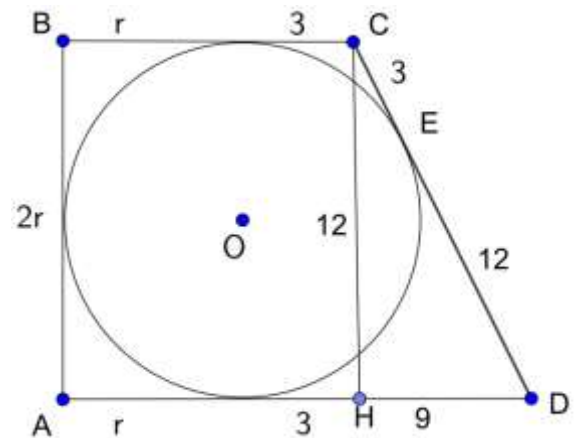
2-րդ եղանակ

Գծագրի վրա նշենք միևնույն կետից տարված իրար հավասար շոշափողները:

Ինչպես նաև` տանենք  $CH$  ուղղահայացը և եռանկյուն  $CHD$ -ի համար կիրառենք Պյութագորասի թեորեմը`

$$(2r)^2 + 9^2 = 15^2 \Rightarrow$$

$$2r = 12 \Rightarrow r = 6$$

(բ) Գտնել սեղանի մակերեսը:

Լուծում

$$AB = 12, AD = 18, BC = 9$$

$$S = \frac{AD + BC}{2} \cdot AB = \frac{18 + 9}{2} \cdot 12 = 162$$

Պատասխան՝ 162

(4)